

Rundskriv

fra

Kirke- og undervisningsdepartementet

til

Presteskapet

Jnr. 4581 A. 1942.

Oslo, 13 juni 1942.

Kirkedepartementet mottar daglig beviser for at den såkalte embetsnedleggelse praktiseres på så høyst forskjellig måte at det ikke bare medfører at mange prester er gått trett av denne tingenes tilstand, men det medfører stigende misnøye innen kirkefolket, ikke minst ute på landsbygden.

Mens en før f.eks. kunne gå til nærmeste sokneprestkontor for å utta lysing, må nå en travel opptatt gardbruker gjerne reise den tredobbelte avstand til nærmeste sorenskriver. En del prester unnlater å avhente sin lønn hos vedkommende kjenner eller herredskasserer, men lar samtidig kommunen dekke ubetalt skatt av den lønn som en av samvittighetsgrunner ikke kan motta.

Kirken taper respekt og terreng innen det norske folk dersom disse unormale forhold skal fortsette.

Når de fratrådte biskper og en større del av presteskapet hevder at de har lagt ned det av sitt embete som de har mottatt av staten, men beholder det som de har mottatt av Gud, må det for en luthersk teolog være klart at en her er kommet innenfor den katolske oppfatning av ordinasjonen og den geistlige stand.

Det samme gjelder også synet på selve biskopsembetet innen den lutherske kirke, spørsmålet om en avsatt prest er legmann eller om han fremdeles er prest og om den verdslige øvrighet har rett til å foreta rettslige forføyninger overfor geistligheten.

Disse spørsmål får sin belysning i Luthers hovedverk "Til den kristne adel".

Som en kort sammenfatning av Luthers syn på forholdet mellom stat og kirke, skal en gjengi hva lutherkjenneren Hjalmar Holmquist uttaler i sin bok "Martin Luther" s. 86-87:

luthersk
"Enligt/oppfattning kan kyrkan därför samvärka med hvilken statsform som helst och lämna hur mycket av det borgerliga livet som helst att skjötas av staten - fattigvård, sjukvård, skoleväsen etc. - så länge staten ger kyrkan full frihet att förkunne evangelium för hela folket och förvalta sakramenten etter Kristi ord".

Kirkedepartementet henstiller til prestene at alle nå går til sitt arbeid, slik at samtlige embetshandlinger utføres. Tilgodehavende lønn bør helst avhentes på vedkommende kemner- og herredskassererkontor innen utgangen av inneværende budsjettår.

Departementet har eventuelt intet i mot at/prester som de finner seg å være i opposisjon med det kirkelige sentralstyre, oppnevner en delegasjon med det oppdrag å tre i forhandlinger med departementet.

Bringes den ved embetsnedleggelsen inntrådte ulovlighet og forvirring til opphør, vil for øvrig departementet sette alt inn på så vidt mulig å løse de foreliggende problemer på en for kirken tilfredsstillende måte.

Kirkedepartementet vil i det hele på grunnlag av Ministerpresidentens rundskriv til presteskapet 26 febr. og hans uttalelser til det norske folk 6 april d.a. om "Nasjonal Samling og kirken", garantere kirken "full frihet til å forkynne evangeliet for hele folket og forvalte sakramentene etter Kristi ord".

R. Skancke.

Sigmund Feyling.